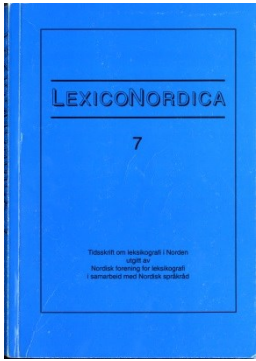

LexicoNordica

Forfatter:	Povl Skårup	
Omtalt værk:	<i>Donsk-føroysk orðabók</i> . Tórshavn: Stíðin, 1998.	
Kilde:	LexicoNordica 7, 2000, s. 299-300	
URL:	http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/lexn/issue/archive	

© LexicoNordica og forfatterne

Betingelser for brug af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den. Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives, jf. ovenstående bibliografiske oplysninger.

Søgbarhed

Artiklerne i de ældre LexicoNordica (1-16) er skannet og OCR-behandlet. OCR står for 'optical character recognition' og kan ved tegngenkendelse konvertere et billede til tekst. Dermed kan man søge i teksten. Imidlertid kan der opstå fejl i tegngenkendelsen, og når man søger på fx navne, skal man være forberedt på at søgningen ikke er 100 % pålidelig.

Povl Skårup

Donsk-føroysk orðabók. Ritstjórn: Annfinnur í Skála, Hanne Jacobsen, Jonhard Mikkelsen, Zakarias Wang. Stívin 1998. 1369 sider.

To andre dansk-færøske ordbøger var kommet før denne. Den første, redigeret af Jóhannes av Skarði, udkom i 1967; i 2. udgave, som kom i 1977, er der et supplement ved Jóhannes av Skarði og Jóhan Hendrik W. Poulsen. Den anden udkom i 1995, redigeret af Hjalmar P. Petersen og Marius Staksberg.

Fælles for dem alle er at målgruppen er færinger, selv om andre bestemt også kan have gavn af dem.

Fælles er også at hovedformålet er at hjælpe færinger til at bruge et ordforråd der så vidt muligt undgår lån, især fra dansk, og snarere består af hjemlige, også halvglemte ord, suppleret med nydannelser. På dette punkt er ordbøgerne dog blevet mindre strenge fra 1967 til 1998, men heller ikke den nyeste kan bruges som kilde til oplysninger om den faktiske færøske sprogbrug: det er ikke formålet.

Den nyeste ordbog er den største af de tre, og forordet begrunder også dens eksistens med størrelsen. Den har 78.675 opslagsord, det er flere end *Nu Dansk Ordbog*, som de tidligere ordbøger valgte opslagsord efter. Ambitionen er at alt skal kunne siges på færøsk, helst som sagt med hjemlige ord og nydannelser, men ellers med kalker og lån. Vi får at vide at *knopskildpadde* hedder *tigulskjaldbøka* hvis den er en *Malaclemys centrata*, men *landskjaldbøka* hvis den tilhører *Emydidae*. Det sker dog at ordbogen giver op og enten udelader et muligt opslagsord eller giver en forklaring i stedet for en oversættelse. Det sidste gælder fx *stalling*, der i "flogmál" oversættes med *ovris*, i "dǫrafrøi" med *laksafiskur* (med tilføjelsen *Thymallus thymallus*), desværre uden at forklaringen *laksafiskur* angives typografisk anderledes end oversættelsen *ovris*.

Sådanne forklaringer er taget med fordi ordbogen også har det underordnede formål at oplyse færinger om det danske sprog. Af samme grund meddeles også de danske opslagsords bøjning, herunder siges det, nok lidt overflødigt, ved visse substantiver, fx *kulde*, at de ikke har flertal: "einki *flt*" (hvor kun "*flt*" er i kursiv, så at "einki" ved første blik ser ud som en oversættelse). Tilsvarende oplysninger gives ikke om de færøske oversættelser, som målgruppen formodes at kende.

Det er i øvrigt næppe alle oversættelserne der vil kunne fortælle de færøske brugere hvad de danske ord betyder. Mon det færøske ord *ovris* er tilstrækkelig kendt blandt færinger til at fortælle dem hvad det danske ord *stalling* betyder når det gælder flyvning?

Ordbogens styrke ligger ikke kun i det store antal opslagsord, men også i de hyppigere ords fraseologi. Ordbogen giver gode danske sætninger med gode færøske oversættelser. Hvis hovedformålet er at hjælpe færinger til at udtrykke sig bedre, er fraseologien også nok så vigtig som puristiske oversættelser af enkeltord. Den må gerne udbygges yderligere i næste udgave.

Denne ordbogs redaktører udgav i 1992 en engelsk-færøsk ordbog. Med deres nye dansk-færøske ordbog har de føjet endnu en særdeles nyttig håndbog til rækken af færøske ordbøger.